

Ympäristölautakunnan lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle / Tikkurilankosken padon osittainen purku, padon ja kalatien vesitalouslupien rauettaminen sekä koskialueen kunnostus ja valmistelulupa

VD/8456/10.03.01.00/2016

KR/PJH/SRA/PL/LMU

Asia

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan ympäristölautakunnalta lausuntoa Vantaan kaupungin vesilain mukaisesta lupahakemuksesta, joka koskee Tikkurilankosken padon osittaista purkua. Lisäksi haetaan Tikkurilankosken padon ja sen kalatien nykyisten lupien rauettamista ja lupaa koskialueen kunnostamiseen sekä aloittamislupaa (Dno ESAVI/1989/2017). Lausuntoa oli pyydetty 18.10.2017 mennessä. Lautakunnan kokousaikataulun vuoksi lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 24.11.2017 saakka. Hakemus oli nähtävillä Vantaan ympäristökeskuksessa 18.9.2017 – 18.10.2017.

Asian aikaisempi käsittely

Vantaan kaupungin kuntatekniikan keskus teetti Tikkurilankosken padosta yleissuunnitelman, joka oli nähtävillä 6.10. -19.10.2016. Vantaan ympäristökeskus antoi yleissuunnitelmasta lausunnon 17.10.2016 (VD/8456/10.03.01.00/2016). Lausunnossa todettiin muun muassa että, ympäristökeskus pitää yleissuunnitelman ratkaisuja hyvänä ja selvityksiä riittävinä korostaen kuitenkin asiantuntevan toteuttajan tarvetta uoman rakentamiseen liittyen. Lausunnossa on esitetty, että uoman välittömässä läheisyydessä olevan kasvillisuuden hoitotoimenpiteet on tehtävä varovaisesti, koska ranta-alueet ovat luonnon monimuotoisuuden ja habitaattien kannalta tärkeitä alueita. Lausunnossa toivottiin myös hoitotoimenpiteiden tarkempaa kuvailua suunnitelmassa.

Hankkeen esittely

Tikkurilankosken padon osittaisella purkamisella sekä koskialueen kunnostamisella tavoitellaan kalaston ja muun vesieliöstön elinolosuhteiden parantamista. Hankkeen päätavoitteena on helpottaa äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen nousua Keravanjoessa sekä parantaa Tikkurilankoskessa lisääntyvän taimenen lisääntymismahdollisuuksia. Hankkeen tavoitteena on lisäksi parantaa jatkuvasti kehittyvän ja kasvavan alueen virkistyskäyttöarvoa. Tikkurilan padon purkamisen ja kosken ennallistamisen lähtökohdat ja vaikutukset on selvitetty laaditussa yleissuunnitelmassa, joka on tehty esiselvitystyön pohjalta. Nämä molemmat ovat hakemuksen liitteenä. Esiselvityksessä tutkittiin padon kunnostamisen eri vaihtoehtoja padon korjaamisesta padon osittaiseen tai kokonaan tehtävään purkuun.

Koskialueesta on pyritty suunnittelemaan taimenen elämän virtavesivaiheen vaatimuksia palveleva kokonaisuus. Lisääntymis- ja poikastuotantoalueiden pinta-alan kasvattamiseksi koskeen on suunniteltu kolme osittain läpäisevää luonnonkivistä rakennettua luonnonmukaista pohjakynnystä.

Koskenniskalle toteutetaan neljäs pohjakynnyys, joka ylläpitää yläpuolisen vedenpinnan korkeuden mediaanivirtaamalla nykyisellä +15.28 (N2000) tasolla. Alivirtaamalla vedenpinta voi laskea kynnyksen harjan tasoon.

Taimenelle sopivia kutualueita luodaan koskea soraistamalla. Soraikon kohtiin pyritään luomaan sopiva virtausnopeus (noin 25–55 cm/s) lohikareilla ja uoman muodoilla. Kutusoraikkojen välittömään läheisyyteen virtaussuunnassa alapuolelle sijoitetaan eri-ikäisille poikasille sopivaa suojakivikkoa.

Purettavan pato-osuuden kohdalle, jossa uoma on jyrkimmillään ja kapeimmillaan, uoman keskelle on suunniteltu kiviramppi, joka mahdollistaa kalojen nousun ja nostaa vedenpintaa. Ranta-alueiden ja uoman rakentamisen mahdollistamiseksi hankealueelle tehdään täyttöjä stabiliteettilaskennan tulosten perusteella tarpeellisiin kohtiin.

Hanke parantaa olennaisesti äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen lisääntymis- ja poikastuotantomahdollisuuksia. Myös muiden vaelluskalojen, kuten lohen, vimman ja nahkiaisen elinolosuhteet paranevat. Lisäksi hanke parantaa huomattavasti koko jokialueen virkistyskäyttöarvoa muun muassa mahdollistamalla koskimelonnin. Hankkeen haittavaikutukset liittyvät pääasiassa kulttuurihistoriallisiin tekijöihin, jotka on kuitenkin otettu huomioon muun muassa pysyttämällä padon reunaosat.

Vaikutukset vedenkorkeuksiin ja virtauksiin sekä työnaikaiseen vedenlaatuun ja pohjaeläimistöön arvioidaan vähäisiksi ja paikallisiksi. Töiden haittavaikutus uhanalaiseen vuolejokisimpukkaan minimoidaan siirtämällä simpukat pois alueilta, joihin kohdistuu mekaanista häirintää sekä alueilta, jotka ovat vaarassa jäädä kuiville vedenpinnan laskun vuoksi. Hankkeella saavutettavien hyötyjen arvioidaan olevan huomattavasti sen haittoja suuremmat.

Hakemusasiakirjat ovat kokonaisuudessaan nähtävillä ympäristöhallinnon lupatietopalvelussa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu (Klikkaa "Linkki lupatietopalveluun". Valitse Rajaa haku-kohtaan alasvetovalikosta "Ei rajausta". Kirjoita Asia-kohtaan "Tikkurilankosken" ja kunnaksi "Vantaa").

Ympäristölautakunta 22.11.2017 § 10

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraava lausunto vesilain mukaisesta hakemuksesta, joka koskee Tikkurilankosken padon osittaista purkua, padon ja kalatien vesitalouslupien rauettamista sekä koskialueen kunnostusta ja valmistelulupaa:

Ympäristölautakunta puoltaa vesilain mukaisen luvan myöntämistä Tikkurilankosken padon osittaiselle purkamiselle ja koskialueen kunnostukselle. Lautakunta kannattaa padon ja kalatien vesitalouslupien rauettamista sekä puoltaa valmisteluluvan myöntämistä.

Padon osittainen purkaminen sekä koskialueen kunnostaminen parantavat lohikalojen nousu- ja lisääntymisolosuhteita Keravanjoella sekä lisäävät joen virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Ympäristölautakunta katsoo, että padon osittaista purkamista ja koskialueen kunnostamista koskevat luontoselvitykset ovat tarkoitukseen riittävät. Koskiluonnon elvyttämiseen tähtäävät toimenpiteet ovat erityisasiantuntijuutta vaativia, joten esim. kutualuekunnostuksissa ja koskiympäristön luonnon hoidossa tulee panostaa laadukkaaseen toteutukseen.

Maaperän ja jokialueen sedimenttien pilaantuneisuutta on tutkittu alueella alustavasti. Maaperän ja sedimentin haitta-aineiden vaikutuksia hankkeeseen, sekä niiden puhdistustarvetta on arvioitu riskinarviointien avulla. Riskinarviointit ja tutkimukset tulee huomioida hankkeen toteutuksessa siten, ettei haitta-aineista aiheudu haitallisia vaikutuksia ympäristöön.

Vesilain mukaisessa luvassa tulee antaa riittävät määräykset, siten että Tikkurilankosken padon osittaisen purkamisen ja koskialueen kunnostuksen töiden aikaiset vaikutukset Keravanjoen vedenlaatuun olisivat mahdollisimman vähäiset, jotta koskialueen ja alajuoksun eliöstön elinolosuhteet pystytään turvaamaan. Padon purkaminen ja koskialueen kunnostustyöt on tehtävä kalojen nousu- ja kutuaikojen ulkopuolisena aikana 15.11.–15.4. sekä 15.6.–30.8. Töissä on vältettävä uoman sulkemista ja vedenjuoksun estämistä taimenen nousuaikana 1.9.–15.11. Keravanjoen veden virtaukselle ei saa aiheutua haitallisia muutoksia kunnostustöiden aikana eikä hankkeen valmistuttua.

Lautakunta toteaa, että ympäristökeskuksen asiantuntijat ovat olleet mukana työryhmässä, joka on valmistellut vesilain mukaista hakemusta ja ympäristökeskuksella on ollut mahdollisuus kommentoida hakemusluonnosta jo valmisteluvaiheessa.

Tikkurilankosken padon purkaminen liittyy laajempaan jokirannan virkistyskäytön ja maiseman kehittämiseen. Jokirannasta kehitetään monipuolinen, luonnoltaan monimuotoinen ja kaunis virkistysalue sekä kasvavan Tikkurilan asukkaille että turisteille. Tikkurilankoskesta halutaan tehdä koko perheen kalastuspaikka. Jos pato puretaan, tulee joen pohjoispuolelle lisää tilaa nykyisin ahtaaseen paikkaan uoman ja Tikkurilantien väliin. Tätä tilaa on tarkoitus kehittää oleskelupaikaksi.

Päätös:

Päätettiin antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristöjohtajan esityksen mukainen lausunto.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liite:

- Tikkurilankosken padon purkaminen, kartta ja poikkileikkaukset

Täytäntöönpano: Ote Etelä-Suomen aluehallintovirasto
lausunto sähköistä muistutuslomaketta käyttäen
www.avi.fi/muistutus

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Päivi Jäntti-Hasa, p. 040 841 9973, Sinikka Rantalainen p. 050 318 0938 ja Pyyry Lundén p. 0408419974,
Laura Muukka p. 050 302 9396 [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)